

ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ПРІОРИТЕТ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ЗНИЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ

Пилипенко Н. М., к. е. н., доцент кафедри економіки Сумського НАУ

В умовах, що склалися на сьогоднішній день в економіці України, залучення істотних обсягів інвестицій є малоймовірним. В зв'язку з цим першочерговим пріоритетом інвестиційної політики підприємства повинно стати вирішення проблеми формування власних джерел інвестування. Визначальну роль у вирішенні даної проблеми відіграє дослідження інвестиційного потенціалу підприємства. В науковій літературі в більшості випадків дана категорія розглядається у її взаємозв'язку із інвестиційними ресурсами. Проте, на нашу думку таке порівняння спрощує розуміння даної категорії. Інвестиційні ресурси складають основу інвестиційного потенціалу, але не його суть. Інвестиційні ресурси є реальними інвестиційними можливостями підприємства, надбаними за минулі роки, а інвестиційний потенціал є мірою здатності підприємства здійснювати інвестиційну діяльність. Ця здатність підприємства полягає не лише у наявності конкретних ресурсів, а і у прихованих можливостях, тобто необхідно докласти певних зусиль для формування та ефективного використання даних ресурсів. Ми пропонуємо розглядати інвестиційний потенціал як сукупну характеристику можливості здійснення інвестиційної діяльності підприємством самостійно. Використовуючи в якості інвестицій власні ресурси підприємство має найвищий рівень фінансової стійкості, а зі зростанням долі залучених ресурсів спостерігається тенденція до зростання фінансових ризиків. Отже, інвестиційний потенціал - це сукупність потенційних інвестиційних можливостей підприємства, які використовуються чи можуть бути використані для здійснення інвестиційної діяльності, враховуючи вплив дії факторів зовнішнього середовища. Таким чином, інвестиційний потенціал це можливості підприємства продукувати інвестиції, а не прийняти їх. Можливості ж підприємства прийняти інвестиції характеризує інвестиційна місткість. Інтереси суб'єкта інвестиційної діяльності в інвестиційних вкладеннях, тобто потреба в інвестиційних ресурсах визначає потенційну інвестиційну місткість. характеризується Максимальний обсяг інвестицій, за рахунок як власних ресурсів, так і залучених, які цей господарський суб'єкт здатен і готовий ефективно освоїти з метою досягнення максимального результату визначає реальну інвестиційну місткість. Іншими словами, інвестиційна місткість, тобто наявність місця прикладання інвестицій, є не чим іншим, як передумовою для здійснення інвестицій і визначає інвестиційну привабливість підприємства. Інвестиційна активність виступає результативною ознакою інвестиційної привабливості і інвестиційної місткості.

Формування і реалізація інвестиційного потенціалу, це не що інше, як процес створення можливостей інвестування підприємством, і обумовлюється рівнем ефективності використання економічного потенціалу підприємства. Процесам формування інвестиційного потенціалу повинно передувати визначення альтернативних варіантів розвитку та оптимізація структури потенціалів підприємства. Інвестиційний потенціал формується під впливом сукупності чинників, взаємодія яких і складає сутність інвестиційного потенціалу. В залежності від впливу того чи іншого чинника у формуванні інвестиційного потенціалу необхідно прогнозувати ряд заходів інвестиційної політики, які дадуть можливість нейтралізувати чи мінімізувати негативний прояв певного чинника або посилити позитивний стимулюючий ефект.

Інвестиційний потенціал поєднує в собі результати господарської діяльності минулих років та очікувані можливості на перспективу, але основу складають надбання підприємства за попередні роки. Проте, крім цих надбань, потенціал включає приховані можливості, ступінь розкриття яких залежить від певних чинників. Вирішальну роль в розкритті інвестиційного потенціалу відіграє якість управління, інноваційний, фінансовий, виробничий, природно-ресурсний, маркетинговий та трудовий потенціали. Найбільшою мірою формування та реалізація інвестиційного потенціалу залежить від якісних характеристик та ефективності використання трудового потенціалу підприємства, тому, що з усіх складових економічного потенціалу саме він найбільшою мірою здатен гнучко адаптуватися до змін чинників зовнішнього середовища. Інвестиційний потенціал є результатом взаємодії всіх складових економічного потенціалу у тісному взаємозв'язку і безперервному розвитку. Повною мірою потенційні інвестиційні можливості підприємства можуть бути розкриті тільки в умілому поєднанні всіх цих потенціалів. Аналіз потенційних можливостей інвестування підприємством має важливе значення у пошуку найраціональнішого використання його внутрішніх ресурсів.

Формування інвестиційного потенціалу потребує перегляду підходів до управління та прийняття господарських рішень. Основою прийняття рішень повинні стати всебічний аналіз конкретної економічної ситуації та орієнтація на перспективу, тобто прогнозування та розробка певної інвестиційної стратегії, як складової інвестиційної політики.

Отже, під інвестиційним потенціалом підприємства слід розуміти реальну і приховану здатність підприємства забезпечувати інвестиційну діяльність при наявності сприятливого інвестиційного клімату. Інвестиційний потенціал повинен розглядатися в системних взаємозв'язках з іншими видами потенціалів підприємства. Процесам формування та реалізації інвестиційного потенціалу слід приділяти належну увагу з метою стабільного розвитку підприємства та забезпечення його фінансової незалежності. Формування інвестиційного потенціалу, як визначального чинника в забезпеченні конкурентоспроможності та економічної безпеки підприємства, є одним із пріоритетних напрямків інвестиційної політики підприємства.